

KARTA KURSU

Nazwa	Etyka społeczna z elementami etyki menadżerskiej	
Nazwa w j. ang.	Social ethics with management ethics	
Koordynator	Dr Anna Szklarska	Zespół dydaktyczny
		Dr Anna Szklarska Dr Paweł Sznajder (zastępstwo)
Punktacja ECTS*	6	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest zaznajomienie studentów z najważniejszymi problemami etyki społecznej, z jakimi mogą mierzyć się w swojej pracy, zarówno w ich teoretycznym, jak i w praktycznym kontekście. Etyka społeczna analizuje uniwersalne dylematy moralne związane z funkcjonowaniem społeczeństwa i instytucji społecznych (rodziny, państwa, szkoły, narodu itp.) na gruncie najważniejszych stanowisk etycznych: deontologizmu, utilitaryzmu, emotywizmu, moralnego absolutyzmu i innych. Studenci zostaną zaznajomieni z wybranymi problemami etycznymi różnych profesji (w tym zawodu menadżera) i nabędą umiejętności ich analizy

Warunki wstępne

Wiedza	Podstawowa wiedza wyniesiona ze szkoły średniej, podstawowa znajomość terminologii i koncepcji filozoficznych
Umiejętności	Umiejętność wypowiedzi pisemnych i ustnych, podstawowe myślenie krytyczne
Kursy	Wstęp do filozofii

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W_01 Student ma wiedzę odnośnie różnych stanowisk etycznych, zna terminologię etyczną..	K_W01
	W_02 Posiada uporządkowaną wiedzę dotyczącą wartości i norm etyki społecznej.	K_W03
	W_03 Student ma wiedzę odnośnie różnych sposobów argumentacji w zakresie dylematów etycznych związanych z funkcjonowaniem wybranych grup społecznych i zawodowych.	K_W03, K_W06

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U_01 Potrafi dokonać krytycznej analizy etycznych argumentów pojawiających się we współczesnych sporach polaryzujących społeczeństwo.	K_U01, K_U03
	U_02 Umie rozpoznać i nazwać etyczne dylematy dotyczące różnych problemów etyki społecznej.	K_U03
	U_03 Potrafi uzasadnić swoje stanowisko w dyskusji odwołując się do racjonalnych argumentów z wykorzystaniem terminologii etycznej.	K_U04
	U_04 Potrafi dokonać analizy porównawczej dyskursu etycznego i socjologicznego.	K_U02, K_U03
	U_05 Potrafi samodzielnie wyszukiwać, analizować, selekcjonować informacje dotyczące życia społecznego i związanych z nim reguł i wartości. Potrafi korzystać z literatury naukowej w omawianej dziedzinie oraz czytać teksty ze zrozumieniem.	K_U04, K_U05, K_U07
	U_06 Potrafi łączyć zdobytą wiedzę z zakresu etyki z dziedzinami pokrewnymi.	K_U05, K_U07

Kompetencje społeczne	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych

	K_01 Prowadząc działalność naukową uwzględnia jej etyczne aspekty. Stosuje się do zasad współpracy w społeczności akademickiej.	K_K01, K_K02, K_K03, K_K04
	K_02 Jest otwarty na współpracę z innymi socjologami, psychologami, pedagogami oraz ze specjalistami innych dziedzin, w tym filozofami.	K_K02, K_K03
	K_03 Nabywa kompetencje w zakresie sztuki prowadzenia sporów z zastosowaniem zasad kultury społecznej debaty.	K_K01
	K_04 Jest kompetentny w zakresie stosowania zasad i wartości etycznych. Cechuje go wrażliwość moralna wykształcona w trakcie kursu.	K_K04
	K_05 Rozumie potrzebę ciągłego rozwoju moralnego i intelektualnego.	K_K02
	K_06 Jest wrażliwy na problemy społeczne, unika myślenia stereotypowego. Jest gotowy do komunikowania się, otwartej dyskusji i współpracy.	K_K01, K_K03, K_K04

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	
Liczba godzin	30	30									

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład konwersatoryjny, zakładający możliwość zadawania pytań przez słuchaczy. Na ćwiczeniach odbywa się dyskusja wokół wybranego tekstu dotyczącego problematyki etycznej. Główne tezy wyłożone w tekście są przedstawiane w formie wyczerpującego referatu lub prezentacji przygotowanej przez studentów. Następnie są one analizowane i komentowane przez wszystkich uczestników zajęć. W sytuacji nadzwyczajnej kurs odbędzie się na platformie MS Teams

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01	X						X	X	X				
W02	X						X	X	X				
W03	X						X	X	X				
U01	X						X	X	X				
U02	X						X	X	X				
U03	X						X	X	X				
U04	X						X	X	X				

Kryteria oceny	Zaliczenie ćwiczeń odbywa się w oparciu o aktywność na zajęciach w postaci: udziału w dyskusji, przygotowaniu referatu oraz wykonanie dodatkowych zadań (udział w nadobowiązkowym teście śródsemestralnym, zaliczenie dodatkowej lektury). Egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru (50 %) oraz odpowiedzi otwarte (50 %)

Uwagi	Przedmiot obowiązkowy na studiach stacjonarnych kierunek socjologia studia licencjackie (II rok)

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Kurs obejmuje następujące bloki tematyczne:

1. Podstawowe zagadnienia etyki.
Pojęcie, działy etyki, stosunek etyki do nauki, moralności, prawa, religii, obyczajów itp.; rozwój moralny człowieka; wielkie tradycje etyczne; wybrane filozoficzne stanowiska etyczne; wybrane zagadnienia socjologii moralności i metaetyki.
2. Podstawowe ogólne problemy etyki społecznej (konceptje sprawiedliwości, wolności, odpowiedzialności, własności, relacja państwo-jednostka).
3. Wybrane dylematy moralne: ubóstwo, dyskryminacja, wychowanie, etyka zarządzania (whistleblowing, bullshit jobs mobbing), sankcjonowane zabójstwo (wojna, obrona konieczna, aborcja, eutanazja, kara śmierci), problem kary i resocjalizacji, etyka a technologia.

Wykaz literatury podstawowej

Zalecane podręczniki:

Hołówka, J. (2001). *Etyka w działaniu*. Warszawa.

Probučka D. (2013), *Etyka. Z głównych zagadnień i kierunków*, Częstochowa.

Singer, P. (red) (2000). *Przewodnik po etyce*. Warszawa.

Vardy P., Grosch P (2010) *Etyka. Poglądy i problemy*, Poznań.

Lektury na ćwiczenia:

Marek Arszulowicz, *Whistleblowing*, [w:] Wojciech Gasparski (red), *Biznes, etyka, odpowiedzialność*, Wydawnictwa Profesjonalne PWN, Warszawa 2013, s.503-514.

Michael S. Gazzaniga, *Istota człowieczeństwa. Co czyni nas wyjątkowymi*, tłum. A. Nowak, Sopot 2011, (wybrane fragmenty).

Wojciech Gasparski, *Menedżer – deontologia zawodu*, [w:] tenże (red), *Biznes, etyka, odpowiedzialność*, Wydawnictwa Profesjonalne PWN, Warszawa 2013, s.307-317.

David Graeber, *Praca bez sensu: teoria*, Warszawa, 2019, (fragmenty).

James Rachels, *Więzy rodzinne a treść moralności* [w:] Jan Hartman, Jan Woleński (red.), *Wiedza o etyce*, Wydawnictwo Szkolne PWN, Warszawa 2009, s.261-266.

Michael Sandel, R. 1 *Etyka udoskonalania*, R.3 *Zaprojektowane dzieci, projektujący rodzice* oraz R. 4 *Eugenika stara i nowa*, [w:] tenże, *Przeciwko udoskonalaniu człowieka. Etyka w czasach inżynierii genetycznej*, Kurhaus, Warszawa 2014, s. 13-31, 47-77.

Anna Szklarska, *Odpowiedzialność jednostki za działania w sferze publicznej*, [w:] *Człowiek wobec wyzwań współczesnego świata*, T. Łach, E. Bal, K. Zaborowski (red.), Wydawnictwo KUL, Lublin 2013, s.79-87.

Singer, P. (red) (2000). *Przewodnik po etyce*. Warszawa. (wybrane fragmenty).

Michael Tooley, *Nieistotne rozróżnienie – zabicie, a przyzwolenie na śmierć*, W. Galewicz (red.), *Antologia bioetyki. Wokół śmierci i umierania*, t. I, Kraków 2009, s. 165–172.

Bogusław Wolniewicz, *Filozoficzne aspekty kary głównej*, [w:] tenże, *Filozofia i wartości*, tom 2, Warszawa, Wydział Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego, 1998, s. 206-219.

Peter Vardy i Paul Groscha, *Aborcja i problem osoby*, [w:] Idem, *Etyka*, Wydawnictwo Zysk i S-ka, Poznań 2010, s. 142-153.

Peter Vardy, Paul Grosch, *Eutanazja i etyka lekarska* [w:] Idem, *Etyka*, Wydawnictwo Zysk i S-ka, Poznań 2010, s. 154-162.

Jacek Hołówka, *Pochwała eutanazji*, [w:] *Etyka Stosowana. Metody i problemy*, B. Chyrowicz (red.), Towarzystwo Naukowe KUL 2013, s.203-223.

Wykaz literatury uzupełniającej

- Arystoteles (2012). *Etyka Nikomachejska*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Galewicz, G. (2010). *Początki ludzkiego życia*. Kraków: Universitas.
- Galewicz, W. (2013). *Status ludzkiego zarodka a etyka badań biomedycznych*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Galewicz, W. (2009). *Wokół śmierci i umierania*. Kraków: Universitas.
- Habermas, J. (2003). *Przyszłość natury ludzkiej: czy zmierzamy do eugeniki liberalnej?* Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Hołub, G. Duchliński P. (red.) (2018). *Ulepszanie człowieka. Perspektywa filozoficzna*. Kraków: Wydawnictwo Naukowe Akademii Ignatianum.
- Kant, I. (2001). *Uzasadnienie metafizyki moralności*. Kety: Antyk.
- Mill, J.S. (2005). *Utylitaryzm. O wolności*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Mukherjee, S. (2017). *Gen. Ukryta historia*. Wołowiec.
- Nietzsche, F. (1991). *Wiedza radosna*. Warszawa: "bis".
- Nietzsche, F. (2014). *Tako rzecze Zaratustra*. Kraków: Wydawnictwo vis-à-vis/Etiuda.
- Rawls, J. (2009). *Teoria sprawiedliwości*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Reemtsma, J.P. (2011). *Zaufanie i przemoc*. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie.
- Rousseau, J.J. (1955). *Emil czyli o wychowaniu*. Wrocław: Zakład im. Ossolińskich.
- Sandel, M.J. (2014). *Przeciwko udoskonalaniu człowieka. Etyka w czasach inżynierii genetycznej*. Warszawa: Kurhaus.
- Savulescu, J. (2005). „New Breeds of Humans: The Moral Obligation to Enhance” W: *Ethics, Law and Moral Philosophy of Reproductive Biomedicine*, nr 1/2005.
- Sinsheimer, R. (1994). *The Prospect of Designed Genetic Change*. W: Chadwick R.F. (red.), *Ethics, Reproduction and Genetic Control*, London: Routledge.
- Szklarska, A. (2015). *Sprawiedliwość w czasach kryzysu*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Zaremba Bielawski, M. (2011). *Higieniści. Z dziejów eugeniki*. Wołowiec.
- Toeplitz-Winiewska, M. (2019). *Opieka nad osobami chorymi, starymi i umierającymi*. W: J. Brzeziński, B. Chyrowicz i in. (red.), *Etyka zawodu psychologa* (ss. 417-426), Warszawa: PWN.
- Warren, M.A. (2019). *Status moralny*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.
- Fromm, E. (2021). *O sztuce miłości*. Rebis.
- Ślipko, T. (2012). *Bioetyka. Najważniejsze problemy*. Kraków: Petrus.
- Edmonds, D. (2020). *Filozofia kontra świat*. Warszawa: PWN.
- Chyrowicz, B. (red). *Etyka stosowana. Metody i problemy*. Lublin: Towarzystwo Naukowe KUL.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	30
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	10
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	30
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	10
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	40
Ogółem bilans czasu pracy		150
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		6